

Dyserne skal være afkalkede for at opnå et ordentligt spredsbillede og effekt af overbrusningen.

Nu er det ikke længere tilstrækkeligt blot at installere overbrusning

Fra 1. marts er der krav om brug af grisestaldenes overbrusningsanlæg med passende varighed og frekvens. Det skal sikre, at grisene ikke får det for varmt.

Af Torben Jensen, Chefforsker, tje@seges.dk

Overbrusningsanlæg i grisestalde skal anvendes til at hindre, at dyrene får det for varmt, og være med til at sikre deres velfærd. Gennem en årække har der været krav om, at der skal være installeret overbrusningsanlæg i stalde, hvor grisene går løse i grupper, men der har ikke været krav om, at anlæggene skulle anvendes.

Ved indgåelse af dyrevelfærdsaftalen 'Sammen om dyrene' fra januar 2024 blev aftaleparterne enige om at indføre regler for brug af overbrusningsanlæg for at fremme grisenes velfærd. Hele dyrevelfærdsaftalen kan findes på Fødevareministeriets hjemmeside (<https://fvm.dk/arbejdsomraader/veterinaer/sammen-om-dyrene>).

Det betyder, at i løsdriftssystemer til gylte, golde og drægtige søer samt i stier til

SEGES
INNOVATION

smågrise over 20 kilo og avls- og slagtegrise skal der ikke alene blot være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, men anlægget skal også benyttes til at regulere dyrenes kropstemperatur.

Når rumtemperaturen overstiger grisens komforttemperatur, føler grisen trang til at køle sig, og hvis den ikke har andre muligheder, vil den køle sig ved at øge ånde-

Konklusion

- Brug af overbrusning med jævnlige intervaller i de varme perioder af året gavner grisenes velfærd og begrænser svineri samt behovet for rengøring af faste gulve i stierne.

Smågrise over 20 kg og slagtegrise:			
Udetemperatur, °C	Hyppighed, gange / time	Varighed, minutter	
Fra 16*-18	1-2	1-2	
Fra 18 -	2-3	2-3	
Der overbruses i tidsrummet kl. 9-20			
*I slagtegrisestalde påbegyndes overbrusning ved 14°C			
Søer:			
	Hyppighed, gange / time	Varighed, minutter	Tidsrum
April - september	2	1,5	8-20
Oktober - marts	0,5	1	9-15

drætsfrekvensen eller ved at søle sig i urin og gødning. Anvendelse af overbrusning vil give grisene mulighed for afkøling i de varme perioder af året.

Der er to typer overbrusningsanlæg: lavtryksoverbrusning og højtrykskøling, som køler rummet via en vandtåge og ikke kan benyttes til renholdelse af gødearealer.

Ved installation af lavtryksoverbrusningsanlæg har Seges nogle anbefalinger, som bør følges:

1. Der bør benyttes fladdysere beregnet til marksprøjtning. De er mindre følsomme for vinddrift og tilkalkning.

2. Overbrusning skal placeres over gødearealet, sådan at en tredjedel af smågrise- eller slagtegrisestien dækkes af bruseren. I stier til løsgående, golde og drægtige søer bør hele aktivitetsområdet dækkes af overbrusningen, så flest mulige søer får glæde af overbrusningen.

3. Lavtryksoverbrusning virker ved at afkøle grisene - ikke staldluften. For at sikre afkøling af grisene bør brusetiden være så lang i varmeperioder, at alle grise kan nå ind under bruseren, det vil sige minimum 1 minut og maksimum 2-2,5 minut ad gangen.

4. I smågrise- og slagtegrisestalde øges graden af overbrusning fra minimum til maksimum (se faktaboks) i intervallet 16-18°C udetemperatur for smågrise og 14-18°C udetemperatur for slagtegrise. Der er forskellige styringsmuligheder afhængigt af ven-

tilationsstyrings fabrikat. Overbrusning ved lave udetemperaturer (under 12-14°C) og i nattimerne frarådes.

5. I løsdriftssystemer til gylte, golde og drægtige søer anbefales det at benytte overbrusningen hele året. Om sommeren fra april til september benyttes overbrusningen 1,5 minut et par gange i timen i tidsrummet kl. 8-20. Om vinteren fra oktober til marts benyttes overbrusningen et minut hver anden time i tidsrummet kl. 9-15.

6. Afkalkning af dyserne er afgørende for at sikre funktionen. En løsning kan være at have et ekstra sæt dyser, så der altid er et sæt afkalkede dyser klar til udskiftning.

Læs mere i afsnit om drægtighedsstalde og i vækstmanu- nualen på www.svineproduktion.dk

Somåter
Kadavervogne
Kæder - Sjakler
Gulvanker - Trisser
Brocken
Tlf.: 2380 5418 – www.brocken.dk

ROVFLUER
SNYLTEHVEPSE
SPF-SuS godkendte
Autoriseret rottesikring
ROV FLUEN®
Professionel skadedyrssikring
Tlf. 75 75 63 48
rovfluen@rovfluen.dk